

TOTEM

Tidsskrift ved Religionsvidenskab,
Institut for Kultur og Samfund, Aarhus Universitet
Nummer 49, forår 2022
© Tidsskriftet og forfatterne, 2022

Originalsprogsopgave: Koiné-græsk

De svage og de stærke i korintermenigheden

Indhold

1.0 Oversættelse af 1 Kor 10,1-13.....	3
2.0 Parafrase af 1 Kor 10,1-13.....	3
2.1 Vers 1-4: Gud og Kristus i ørkenen med israelitterne.....	3
2.2 Vers 5-6: Israelitternes straf og advarsel til korintermenigheden.....	3
2.3 Vers 7-10: Israelitternes opførsel under vandringen fra Egypten til Israel.....	4
2.4 Vers 11-13: Den trofaste Gud.....	4
3.0 Kommenterende gennemgang af 1 Kor 10,1-13	4
3.1 Konteksten for 1 Kor 10,1-13.....	4
3.2 Vers 1-4: Positiv priming	6
3.3 Vers 5-6: Typologier	6
3.4 Vers 7-10: Advarsler.....	7
3.5 Vers 11-13: Fristelser	8
4.0 Diskussion af forholdet mellem de svage og de stærke i korintermenigheden	9
6.0 Litteraturliste	13

1.0 Oversættelse af 1 Kor 10,1-13

v1 For jeg vil ikke, at I skal være uvidende, brødre, at alle vores fædre var under skyen og alle gik igennem havet, **v2** og alle blev døbt til Moses i skyen og i havet, **v3** og alle spiste den samme åndelige føde, **v4** og alle drak den samme åndelige drik: For de drak af en åndelig klippe, som fulgte med, og klippen var Kristus. **v5** Men Gud havde ikke behag i de fleste af dem, for de gik til grunde i ørkenen. **v6** Og disse ting skete som eksempler for os, for at vi ikke skal være begærlige af onde ting, ligesom også de begærede. **v7** Bliv hverken afgudsdyrkere, ligesom nogle af dem, ligesom der står skrevet: *Folket satte sig ned for at spise og drikke, og de stod op for at lege.* **v8** Lad os heller ikke begå hor, ligesom nogle af dem begik hor, og de faldt på én dag treogtyvetusind. **v9** Lad os heller ikke friste Kristus, ligesom nogle af dem fristede, og de gik til grunde på grund af slanger. **v10** I skal heller ikke knurre, ligesom nogle af dem knurrede, og de gik til grunde af ødelæggeren. **v11** Og disse ting faldt eksemplarisk ud på samme tid for dem, men de er skrevet til vores erkendelse, til hvem tidernes ende er kommet. **v12** Så at den, som tror at stå, skal se til, at han ikke falder. **v13** Fristelsen har ikke nået jer, undtagen den menneskelige: Men Gud er trofast, han som ikke vil tillade, at I fristes over evne, men han vil med fristelsen også skabe en udgang, så I er i stand til at modstå den.

2.0 Parafrase af 1 Kor 10,1-13

2.1 Vers 1-4: Gud og Kristus i ørkenen med israelitterne

Paulus fremhæver i vers 1-2, at korintermenigheden (KM) skal huske på, at Gud var med israelitterne, KMs jødiske forfædre, gennem deres vandring fra Egypten til Israel. Gud var den skysøjle, som fulgte med israelitterne i Sinai-ørkenen og gennem Det Døde Hav. Derudover blev alle israelitterne døbt til Moses, som repræsenterer den gammeltestamentlige Israel-religion. I vers 3-4 skriver Paulus, at israelitterne spiste åndelig føde, manna, og drak en åndelig drik, vand fra en klippe, som Paulus udlægger som Kristus. Paulus pointerer altså, at Gud og Kristus var med israelitterne i ørkenen og sørgede for mad og vand til dem, da de manglede det.

2.2 Vers 5-6: Israelitternes straf og advarsel til korintermenigheden

På trods af begivenhederne i vers 1-4 døde mange af israelitterne under vandringen. Det er for Paulus en indikation på, at israelitterne ikke var trofaste mod Gud og i stedet

syndede ved at tilbede dæmonerne i afguderne. Derfor var Gud skyld i deres død. Paulus skriver, at israeliternes straf og død skete som advarende eksempler for KM, fordi Gud vil guide dem, så de ikke begår de samme fejl som israelitterne.

2.3 Vers 7-10: Israeliternes opførsel under vandrigen fra Egypten til Israel

I vers 7-10 beskriver Paulus de fejl og den synd, israelitterne begik mod Gud, fordi de ikke var trofaste, som han pointerede i vers 5-6. Paulus skriver i vers 7, at israelitterne dyrkede afguderne, hvortil han citerer et autoritativt skriftsted, der fortæller, at israelitterne legede seksuelle lege med hinanden i forbindelse med ofringen til afguderne. I vers 8 fremhæver han israeliternes utugt og hor, som resulterede i, at treogtyvetusind blev slået ihjel. Vers 9 er en fortælling om, at israelitterne fristede Kristus, hvortil de blev straffet af slanger i ørkenen. I vers 10 beskriver Paulus, hvordan israelitterne gjorde oprør mod Moses, og derfor blev mange straffet af Gud ved at blive dræbt af ødelæggeren. Paulus pointerer gennem de fire fortællinger i de fire vers, at KM ikke må begå de samme fejl og opføre sig som israelitterne, som blev straffet med død under ørkenvandringen.

2.4 Vers 11-13: Den trofaste Gud

Paulus bruger fortællingerne om israeliternes ørkenvandring som eksempler, der skal vise KM, hvordan de skal være sande kristustilhængere. Fortællingerne blev nedskrevet i autoritative tekster for de sidste folkeslags skyld, og Paulus pointerer i vers 11, at KM lever i endetiden og er derfor et af de sidste folkeslag. Når Kristus genopstår, vil Gud fælde dom over korinternes handlinger, og derfor må de ikke begå samme fejl som israelitterne, eksemplificeret i vers 7-10. Paulus fremhæver, at selv den, der opfatter sig selv som trofast og derved tror at have sikret sin egen frelse, stadig skal fokusere på at forblive trofast mod Gud. Det indebærer at modstå Guds fristelser, og fordi Gud er trofast mod KM, er fristelserne menneskelige og mulige at overkomme og modstå.

3.0 Kommenterende gennemgang af 1 Kor 10,1-13

3.1 Konteksten for 1 Kor 10,1-13

Inden jeg går i gang med den kommenterende gennemgang af 1 Kor 10,1-13, skal konteksten for dette stykke ekspliciteres ved at blive sat i perspektiv til hele brevet. Aristoteles har i skriftet *Om retorikken* beskæftiget sig med klassisk retorik, hvor han skelner

mellem tre genrer. 1) Den forensiske, hvor modtageren skal forholde sig til fortidige begivenheder og fælde dom, 2) den deliberative, hvor modtageren skal forholde sig til fremtidige begivenheder og fælde dom, og 3) den epideiktiske, som hører til ceremonielle begivenheder, hvor modtageren ikke skal fælde dom (Petersen A, 4-5). Paulus' første brev til korinterne tilhører den deliberative genre, og Dale B. Martin kategoriserer den yderligere som en homonoia-diskurs. Homonoia betyder 'enhed' eller 'samstemmighed' (lat. concordia), og homonoia-taler blev i antikken i særlig grad brugt til at mane til enhed og samhørighed under konflikter og krisetider for at imødegå stasis. Det er typisk for homonoia-taler at bruge en konservativ legemsmetaforik, hvor kroppen symboliserer den græske bystat, og stasis anses som sygdom. Homonoia-talernes formål er at genoprette og fastholde det sociale hierarki i samfundet, som er risiko for at bryde sammen på grund af stasis. Et velfungerende samfund opretholdes, når sociale hierarkier fastholdes som adskilte grupper, ligesom lemmerne på et legeme (Martin 1995, 38-47). Paulus' første brev til korinterne er et deliberativt brev, fordi han forsøger at ændre KMs handlinger og leveform. Paulus bruger den græsk-romerske homonoia-diskurs til at forene KM, som er splittet, hvilket Paulus tydeliggør i brevets tese (lat. propositio) i 1 Kor 1,10: "Jeg formaner jer, brødre, gennem vor Herre Jesus Kristus' navn, at I alle mener det samme, og at der ikke må være splittelser blandt jer, men I skal være forenet i den samme erkendelse og i den samme indsigt".

1 Kor 10,1-13 er en del af et længere bevisekompleks i brevets hoveddel (lat. probatio), som uddyber propositio. Probatio består af fire bevisekomplekser, som omhandler splittelserne i KM. Første argument er kapitel 1,18-4,2 om indre partidannelser med forskellige tolkninger af evangeliet. Andet argument er kapitel 5,1-11,1 om ydre farer og risici, der negativt påvirker på KMs sociale struktur. Tredje argument er kapitel 11,2-14,30 om sammenkomster i KM som årsag til splittelse. Fjerde argument er kapitel 15,1-15,57 om forskellige forståelser af endetiden og opstandelsen. 1 Kor 10,1-13 hører under andet bevisekompleks og hænger nøje sammen med kapitel 8, da begge kapitler omhandler afgudsdyrkelse. Kapitel 9 er retorisk indskudt imellem de to ellers sammenhængende kapitler og handler om at give afkald på sin rethaveriskhed. Jeg vil uddybe de nævnte problematikker yderligere i diskussionen.

3.2 Vers 1-4: Positiv priming

Paulus indleder kapitel 10 med at prime KM positivt gennem formuleringen *οἱ πατέρες ἡμῶν*. KM har formentlig bestået af både jøder og hedninge, da stridsspørgsmålet i dette kapitel (og kapitel 8) handler om deltagelse i hedningekulten ved at spise afgudsofferkød (Witherington 1995, 218). Når Paulus skriver *οἱ πατέρες ἡμῶν*, er det et retorisk virkemiddel, der gennem en positiv priming, skal få gruppen til at føle sig som en samlet gruppe med en fælles historie. Det er nødvendigt for Paulus i 10,1 at konstituere denne relation mellem israelitterne og KM, da han skal bruge det som fundament for sine efterfølgende argumenter. Paulus inddrager flere fortællinger om israelitterne, som på Paulus' tid var autoritative tekster, der senere er blevet samlet til Det Gamle Testamente (fremover vil jeg referere til teksterne som GT-tekster/fortællinger).

I vers 1-4 refererer Paulus til Exodus-fortællingen, hvor israelitterne vandrede ud af Egypten mod Israel. De alle døbt til Moses og oplevede åndelige begivenheder i form af manna-underet og vandet fra klippen, som Paulus udlægger som Kristus. Ingen af disse begivenheder skal dog forstås som sakramenter i den givne situation. Når Paulus bruger adjektivet *πνευματικός* om manna-underet og vandet fra klippen, skal det forstås, at Gud og Kristus på mirakuløs vis greb ind og sørgede for mad og drikke til israelitterne, da de havde brug for det i ørkenen (Witherington 1995, 218-219). Paulus' fortolkning af begivenhederne i ørkenen er et eksempel på en 'typologi', hvilket jeg vil uddybe i kommentaren til vers 5-6.

3.3 Vers 5-6: Typologier

Kapitel 10 er et eksempel på en fortolkningsmetode af GT-tekster som en 'typologi', hvor fortællingerne læses som typer (gr. *τύποι*), der får aktualiseret deres betydning. En type er derfor et eksempel eller forbillede, der peger frem mod fremtidens begivenheder. Typologien som fortolkningsmetode er funderet i idéen om, at Gud er den samme gennem alle tider og derfor handler og griber ind i verden på samme måde (Witherington 1995, 217).

I vers 6 (og vers 11) bruger Paulus substantivet *τύποι*, om de begivenheder, der skete i ørkenen. Han mener, at de fortidige begivenheder er indtruffet for at vejlede senere troende som KM. Referencerne til GT i vers 1-4 er eksempler på positive *τύποι*, der peger frem mod dåben og eukaristien, nadveren, i KM. Vers 1-4 er derfor en positiv priming, inden Paulus i vers 7-10 skifter til brugen af negative *τύποι*. Fortællingerne

udlægges som τύποι og aktualiseres for at vejlede KM til at være lydige og trofaste, så de ikke straffes af Gud som israelitterne (Witherington 1995, 217). Derfor skriver Paulus i vers 6, at KM ikke må begære κακός (onde ting). At begære κακός vil sige at deltage i hedningekulten, hvilket både indebærer spisning af afgudsofferkød og seksuel omgang med hedninger (Barrett 1968, 224). Når Paulus vælger at skrive sådan, må det betyde, at nogle fra KM har begæret disse ting, hvilket er problematisk, fordi de synder mod Gud, som er i stand til at straffe dem, som han straffede israelitterne.

Den grundlæggende pointe for Paulus er, at selvom Gud var med israelitterne i skyen (vers 1), og Kristus var med dem i klippen (vers 4), blev de stadig straffet og dræbt. Paulus forstår historien indeksikalt, og derfor tyder han fortællingerne som τύποι for at aktualisere dem som en direkte advarsel til KM. Problemet er, at nogle fra KM tror, at de i kraft af dåben og nadveren er beskyttet af Gud og derfor ikke vil blive straffet (Witherington 1995, 217-220).

3.4 Vers 7-10: Advarsler

Vers 7-10 består af fire GT-fortællinger. Paulus fortolker dem som τύποι, og han aktualiserer dem ved at udlægge dem som Guds vejledning til KM, så de ikke begår de fejl, som israelitterne begik. Paulus appellerer til korinternes følelser ved at bruge stærke eksempler om straf og død.

Vers 7 er en reference til Anden Mosebog kapitel 32 om dyrkelsen af guldkalven. Hertil citerer Paulus 2 Mos 32,6, hvor israelitterne legede seksuelle lege med hinanden i forbindelse med tilbedelsen af ikonet. Paulus bruger denne τύπος til at fremhæve, at KM ikke må deltage i afgudsdyrkelse og tage del i de seksuelle lege, der hørte med ofringerne i de hedenske templer (Witherington 1995, 221-222). Citatet fra det autoritative skrift leder videre over i vers 8, som er en reference til Fjerde Mosebog kapitel 25, hvor israelitterne begik utugt med moabitiske kvinder. Paulus påbyder KM, at de ikke må begå samme fejl som israelitterne ved at begå utugt og hor, da treogtyvetusind israelitterne blev slået ihjel af Gud. Israelitterne fulgte deres individuelle umiddelbare behov og lyster, hvilket er i stærk kontrast til den opførsel og de normer, Paulus mener, KM bør følge for at være én enhed jævnfør propositio 1 Kor 1,10. Vers 9 er en reference til Fjerde Mosebog kapitel 21, hvor israelitterne talte mod Herren, fordi de mistede tålmodigheden, hvorfor Gud straffede dem ved at sende dødbringende slanger i ørkenen, som dræbte mange af dem. I kraft af Paulus' læsning af fortællingen som en τύπος, læser

han Kristus ind i GT-fortællingen for at aktualisere fortællingens brug på Paulus' samtid. Paulus mener, at nogle af korinterne frister, udfordrer og provokerer Kristus ved at deltage i afgudsdyrkelse. Vers 10 er en reference til Fjerde Mosebog kapitel 14, hvor israelitterne gjorde oprør mod Moses, hvilket Paulus advarer KM mod. Israelitterne var ulydige, og derfor blev mange af dem dræbt af τοῦ ὀλοθρευτοῦ, skriver Paulus i sit brev. Ødelæggeren skal forstås som en specifik dødsengel, som formentlig er sendt på Guds vegne. Paulus havde kendskab til gammeltestamentlige autoritative skrifter som eksempelvis Anden Mosebog 12,23, hvor 'ødelæggeren' også nævnes og er sendt på Guds vegne til at slå ihjel (Barrett 1968, 226). Den grundlæggende pointe i vers 7-10 er, at selvom israelitterne oplevede Guds og Kristus' nærvær i vers 1-4, blev de alligevel straffet og dræbt på grund af deres opførsel, som i særdeleshed handlede om afgudsdyrkelse.

3.5 Vers 11-13: Fristelser

Paulus mener, at endetiden er nær (vers 11) på grund af Kristus' død og opstandelse, og derfor skal der snart fældes dom over KMs handlinger. De skal der være varsomme med at begå fejl og i stedet være lydige og trofaste mod Gud. Paulus har i vers 1-4 vist, at selvom israelitterne oplevede åndelige begivenheder, blev de alligevel bragt til fald på grund af deres opførsel eksemplificeret i vers 7-10. Vers 12 er derfor en reprimande til korinterne om, at de ikke kan gøre, hvad de vil, selvom de deltager i dåben og eukaristien. Korinterne skal stadig gøre en aktiv indsats for at opnå frelse. Ifølge Paulus er Gud er πιστός (vers 13). Det vil sige, at Gud er en personlig Gud, og korinterne skal have tillid til, at Gud kun frister i en sådan grad, at de er i stand til at overkomme fristelserne. Pointen er dog stadig, at Gud vil og kommer til at friste korinterne, og netop derfor skal den enkelte "se til, at han ikke falder" (vers 12). Korinterne må ikke deltage i afgudsdyrkelse, fordi det er en fristelse, som Gud står bag (Barrett 1968, 228-229). Paulus primer korinterne til at forstå, at fristelserne, som de oplever, er mulige at modstå. Det kan de i kraft af, at fristelserne er sendt af Gud, som er πιστός og derfor ikke udsætter korinterne for uoverkommelige fristelser. Helt konkret betyder det for KM, at de er i stand til at modstå at deltage i afgudsdyrkelse.

Vægten på eskatologien i vers 11 viser, at det har været vigtigt for Paulus at få KM til at rette ind så hurtigt som muligt. Derfor udlægger han GT-fortællingerne som τύποι, fordi de peger frem mod de sidste troende folkeslag, der skal bruges til at vejlede kristustroende, herunder KM, til at opnå frelse

4.0 Diskussion af forholdet mellem de svage og de stærke i korintermenigheden

”Alt er tilladt, men ikke alt gavner: Alt er tilladt, men ikke alt opbygger. Ingen skal søge sit eget, men en andens”. Citatet fra 1 Kor 10,23-24 omfatter den helt grundlæggende pointe for Paulus. Afsnittet i 1 Kor 10,1-13 leder op til ét af de elementer, som hverken er gavnende eller opbyggende for ’den anden’ i KM, hvilket bliver tydeligt 1 Kor 10,14. Vers 14 opsummerer vers 1-13 gennem konjunktionen *διόπερ*, hvor splittelsens omdrejningspunkt er forskellige holdninger til *εἰδωλολατρεία* (afgudsdyrkelse). Paulus’ brev og de advarende trusler, fortolket gennem *τύποι* fra GT-tekster i 1 Kor 10,7-10, er i særdeleshed henvendt til den stærke gruppe. KM er delt i to grupper, og denne opdeling hænger blandt sammen med deres forhold til afgudsofferkød. Når de to grupper i KM forholder sig forskelligt til kontamination fra afgudsofferkød, hænger det sammen med *γνώσις* (erkendelse), som Paulus i særlig grad kommer ind på i kapitel 8, hvilket Dale B. Martin beskæftiger sig med i bogen *The Corinthian Body* (1995). Martin opdeler ’disease etiology’ i to forståelser, som er henholdsvis ’logic of imbalance’ og ’logic of invasion’. ’Logic of imbalance’ er idéen om, at eksterne naturlige elementer kan påvirke og forstyrre kroppens balance, som derved bliver syg. ’Logic of invasion’ er idéen om, at fremmede, fjendtlige kræfter, som dæmoniske kræfter, kontaminerer kroppen. Derved kan kontamination undgås, når afgrænsningen til fremmede forurenede kræfter oprettholdes (Martin 1995, 139-144). I ’Logic of imbalance’ forstås kroppen som et mikrokosmos, der afspejler verdens kosmos, og derfor opstår sygdom, når samfundets stabilitet udfordres på grund af en ubalance i det ellers fastømrede sociale hierarki. Den verdensforståelse afspejles i *homonoia*-taler. Personer, der forstår kontamination som ’logic of imbalance’ tilhører den højere socialklasse og mener, at idéen om ’logic of invasion’ tilhører personer fra den lavere socialklasse i samfundets hierarki. KM består netop af to grupper, en stærk og en svag gruppe, der repræsenterer de to ’disease etiologies’ (Martin 1995, 159-163).

Den stærke gruppes holdning til afgudsofferkød er funderet i deres *γνώσις*. De ved, i kraft af deres *γνώσις*, at de ikke kontamineres ved at spise kød, som er ofret til afguderne. Problemet er, at ”[...] erkendelsen er ikke blandt alle”, som Paulus skriver i 1 Kor 8,7. Her refererer Paulus til den svage gruppe. Martin argumenterer for, at *γνώσις*

enten er noget man har eller ikke har, og at det netop er γνῶσις, som beskytter mod forurening (Martin 1995, 183-185). Fordi den svage gruppe ikke besidder γνῶσις, tror de, at det skader dem at spise dæmonisk kød (1 Kor 10,20). Et vigtigt kernebegreb i denne sammenhæng er συνείδησις (samvittighed), som Paulus blandt andet kommer ind på i 1 Kor 8,7 og 10,28-29. Det er de svages συνείδησις, som kontamineres, når de spiser afgudsofferkød. (Martin 1995, 179). Fordi de svage forstår kontamination som 'logic of invasion', er der tale om en frazersk betydning af kontagiøs magi (Frazer 1890, 11). Når Paulus alligevel i 1 Kor 10,23-24 skriver "Alt er tilladt, men ikke alt gavner" er pointen, at der reelt set ikke er tale om en frazersk betydning af kontagiøs magi. Afgudsofferkødet kontaminerer ikke i sig selv, men fordi de svage ikke besidder γνῶσις, så forurenes deres συνείδησις. Derfor skal de stærke afgive retten til at spise afgudsofferkød, som Paulus tydeliggør i 1 Kor 10,29: "Jeg sigter til samvittigheden, ikke din egen, men den andens, for at min frihed skal dømmes af den andens samvittighed". Derfor bruger Paulus i 1 Kor 10,7-10 de negativt konnoterede τύποι fra GT-teksterne til at afskrække de stærke fra at deltage i hedningeofferkulten for at beskytte de svage. Det vigtige for Paulus er, at hvis man ved, man indtager afgudsofferkød, går det udover συνείδησις, men hvis man ikke ved det, gør det ingen skade (1 Kor 10,25-28).

Når Paulus forsøger at få de stærke i menigheden til at afgive deres rethaveriskhed, hænger det sammen med Paulus' forståelse af KM som Kristus' legeme (Martin 1995, 39), hvilket grundlæggende set hænger sammen med frelse. Paulus skriver i 1 Kor 12, at menighedens medlemmer er Kristus' lemmer, og KM i sin helhed er Kristus' krop. Først når KM er forenet i ét legeme, kan de modtage frelsen. Retorikken hænger nøje sammen med homonoia-diskursen, men Paulus udfordrer den klassiske konservative ideologi. I stedet for at fastholde det sociale hierarki, bør de stærke give afkald på deres ret til at spise afgudsofferkød for gruppens skyld. Hertil skriver Paulus i 1 Kor 8,1, at "erkendelsen puster sig op, men kærligheden opbygger". De stærke skal imødekomme den svage i kærlighedens tegn for at muliggøre frelsen. I den forbindelse fremhæver Paulus sig selv som et eksemplarisk eksempel. Mellem kapitel 8 og 10, som handler om afgudsdyrkelse, er kapitel 9 som et retorisk indspark, der er en del af en større priming. Paulus beskriver sig selv som en apostel, der har givet afkald på sine rettigheder for at kunne forkynde evangeliet og frelse så mange som muligt. Pointen med indskydelsen mellem kapitel 8 og 10 kommer til sin ret, når Paulus i 11,1 skriver "Efterlign mig, ligesom jeg efterligner Kristus", som afslutning på kapitel 10. De stærke skal efterligne Paulus og afgive deres ret for de svages skyld. Paulus' pointe om efterligning af ham

kan perspektiveres til Peter Berger. Berger mener, at internalisering af samfundets normer og etik sker i kraft af menneskets relation til signifikante andre. Læring sker altså gennem en imitation af andre mennesker i samfundet (Berger 1974, 26-28). Paulus er den signifikante anden for KM og ved at efterligne hans opførsel og handlinger, som afspejler hans forkyndelse af evangeliet, internaliseres de dyder, som en trofast kristustilhænger skal have. Ved at imitere Paulus kan frelsen ved dommedag realiseres.

For at forstå Paulus' hensigt med 1 Kor 10,1-13 i relation til εἰδωλολατρεία, vil jeg inddrage kontraktteori (bilag 1) og synds- og retfærdighedsforståelse i tidlig Kristusreligion (bilag 2). Kontrakten fungerer på to niveauer, som hænger uløseligt sammen. På det ene niveau er kontrakten mellem Gud som pagtsherre og KM som pagtstjener. Gud vil som dommer fælde dom over KM på dommedag, som enten frelses til evig retfærdighed eller til evig fortabelse som uretfærdige. På det andet niveau fungerer Paulus' første brev til korinterne som en genoprettelse af kontrakten med Gud, hvor Paulus iscenesætter sig selv pagtsherre, der agerer på vegne af Kristus og dermed Gud (jævnfør præskriptet 1 Kor 1,1). Paulus har en eskatologisk nærforventning, hvilket kommer til udtryk i 1 Kor 10,11. Derfor er det vigtigt for Paulus, at kontrakten med Gud som pagtsherre genoprettes ved, at alle i KM opnår status af at være aktualiserede frelste for at muliggøre den realiserede frelse ved dommedag. Den svage gruppe tror, at de synder mod Gud ved at spise afgudsofferkød, der kontaminerer dem gennem dæmoniske kræfter, hvilket forhindrer dem i frelse. Problemet for Paulus omkring afgudsofferkød ligger ikke i den kontagiøse kontamination, men problemet er i stedet, at afgudsofferkød forårsager en splittelse i KM. Det er i realiteten den stærke gruppe, som er i risiko for at miste den aktualiserede status som retfærdiggjorte frelste, fordi de modarbejder KMs forening som Kristus' legeme. Derfor forsøger Paulus gennem hele brevet at prime de stærke i KM til igen at være trofaste kristustilhængere, hvilket vil sige at modstå fristelser som afgudsdyrkelse for menighedens helheds skyld. Netop derfor stadfæster Paulus i 1 Kor 10,13, at korinterne rent faktisk er i stand til at modstå fristelserne. Retorikken hænger sammen KMs syndsforståelse. Gennem hele brevet giver Paulus KM redskaber til at blive aktualiserede frelste. Det gør han i kraft af modaliteterne 'kunnen' og 'viden', som i særdeleshed afspejles i de fire beviskomplekser i probatio. Paulus vil overbevise KM om, at hvis de følger hans forkyndelse af evangeliet, vil de kunne opnå frelse ved dommedag. I handlingsfasen, den aktualiserende fase, er KM i en tilstand af 'kunnen' ikke kunnen synde ('posse' non posse peccare). Det muliggør den finale tilstand som realiserede frelste, hvor KM er i en tilstand af ikke kunnen synde (non posse peccare),

som indtræder ved dommedag, hvor Gud fælder dom som pagtsherre (bilag 1 og bilag 2).

Kapitel 10 er et af de beviser, som Paulus fører mod de stærke i KM for at prime dem til at ændre opførsel. De skal i kærlighedens tegn afgive deres ret til at spise af gudsofferkød, fordi det har skabt splittelser i KM. Når kærligheden til hinanden dominerer korinternes opførsel, vil KM forenes i samme erkendelse og indsigt som Kristus' legeme og kan derved modtage frelsen ved dommedag.

6.0 Litteraturliste

Barrett, C. K.

1968 *A Commentary on the First Epistle to the Corinthians*, A & C Black London.

Berger, Peter L.

1974 *Religion, samfund og virkelighed – elementer til en sociologisk religions-teori*, oversættelse ved Erik Lyng, Lindhardt og Ringhof.

Frazer, James George

1890 *The Golden Bough – A study in magic and religion*, M Pabermac.

Martin, Dale B.

1995 *The Corinthian Body*, Yale University Press, New Haven and London.

Nestle-Aland

2012 *Novum Testamentum Graece*, 28. Revidierte Auflage, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart.

Petersen, Anders Klostergaard

2021 ”Introduktion til klassisk retorik, Aristoteles”, Nærvær- /fraværsproblematikken i den antikke brevdiskurs, udleveret i forbindelse med undervisningen i Originalsprogsopgave.

Witherington, Ben

1995 *Conflict and Community in Corinth: A Socio-Rhetorical Commentary on 1 and 2 Corinthians*, Wm. B. Eerdmans Publishing Co.